

NAUDAS ATMAZGĀŠANAS APKAROŠANA: PAMATI

3. daļa: Uzņēmuma dibināšana

Uzņēmumu (un trasta) dibināšana ir viens no profesionālo grāmatvežu pakalpojumiem, kas ir visvairāk pakļauts naudas atmazgāšanas riskam. Šajā daļā tiks aplūkots, kā profesionāli grāmatveži var izmantot uz risku balstītu pieeju uzņēmuma dibināšanas procesā, identificēt galvenos sarkanos karodziņus un uzzināt, kad «jāiet prom» un/vai jāiesniedz ziņojums par aizdomīgām darbībām.

Kā noziedznieki izmanto uzņēmuma dibināšanas pakalpojumus?

Uzņēmuma dibināšanas pakalpojumi var ietvert:

- apvienot uzņēmumus vai citas juridiskas personas;
- rīkoties vai organizēt, lai kāds darbotos kā uzņēmuma direktors, partneris vai nominētais akcionārs; vai
- nodrošināt ar juridisko adresi vai uzņēmuma adresi.

Noziedzniekus piesaista anonimitāte un īslaicīgums, un korporatīvo struktūru izmantošana, lai pārvietotu un slēptu noziedzīgi iegūtus līdzekļus.

Uzņēmumu izmantošana - īpaši beznodokļu zonās - darbojoties kā korporatīvajiem direktoriem var distancēt noziedznieku no korporatīvās struktūras un apgrūtināt tiesībaizsardzības iestādēm noteikt naudas izcelsmi.

Noziedznieki var aizsegt korporatīvo struktūru saistības, izmantojot uzņēmumu dibināšanas aģentu vairāku uzņēmumu veidošanai ar dažādām juridiskām adresēm.

Noziedznieki, kuri meklē cienījamu virspusēju izskatu, var iegādāties čaulas uzņēmumus ar izveidojušos vēsturi.

Kā izskatās “uz risku balstīta pieeja” uzņēmuma dibināšanas procesā?

Klienta izpēte (Customer Due Diligence)

Ir svarīgi veikt klienta izpēti (CDD), lai noteiktu personas, kam piederēs uzņēmums, kurš kontrolēs vai gūs labumu no dibināmā uzņēmuma. Tas ļaus jums novērtēt risku, ka klients varētu būt iesaistīts nelikumīgās darbībās vai ka jūs varētu tikt iesaistīts šādas darbības. Ja jums ir bažas par šo personu identitāti, veiciet padziļinātu klientu identitātes izpēti, apkopojot virkni pierādījumu.

Izprast komerciālo būtību

Jums vienmēr jācenšas saprast komerciālos iemeslus, kāpēc klients ir lūdzis jums izveidot vai palīdzēt administrēt uzņēmumu. Profesionāls skepticisms ir īpaši svarīgs, lai neapzināti neiesaistītos nelegālās darbībās.

Līdzekļu avots / materiālais stāvoklis

Ja klients vēlas dibināt uzņēmumu, lai piedalītos darījumā, jums jāpārlicinās, ka saprotat, no kurienes klientam šim nolūkam ir iegūti līdzekļi. Piemēram:

- Ģimenes materiālais stāvoklis vai mantojums
- Aktīva (-u) pārdošana
- Ilgtermiņa ieguldījumi
- Uzņēmējdarbības īpašumtiesības

Politiski nozīmīga personu pārbaude

Novērtējot klienta uzņēmuma dibināšanas riskus, jums jāpārlicinās, vai viņš vai viņa ģimenes locekļi nav politiski nozīmīga persona (PNP). Ja tā ir, būtu jāapsver kukuļošanas vai korupcijas risks, kas iet cauri uzņēmumam. Padziļināta izpēte var būt nepieciešama, ja konstatējat, ka jūs esat klients vai tā partneris, ir politiski nozīmīgas personas.

GADĪJUMA IZPĒTE PAR UZŅĒMUMA DIBINĀŠANU*

Lai izveidotu uzņēmumu Apvienotā Karalistē, tika uzrunāts Othello & Co. Persona, kas sazinājās ar Othello, sacīja, ka pārstāv potenciālo akcionāru ģimenes biroju. Persona paziņoja, ka šie akcionāri ir īpaši augstas neto vērtības privātpersonas, kas dzīvo Latīņamerikā. Uzņēmums bija nepieciešams, jo privātpersonas vēlējas to izmantot, lai izplatītu ātri bojājošos pārtikas produktus Lielbritānijas tirgū.

Uzņēmuma akcijas bija jāuztur trastam. Trasts veidots saskaņā ar Jaunzēlandes likumiem, bet pilnvarnieks ir trasta uzņēmums, kas atrodas Bermudu salās. Othello & Co varēja atrast ļoti maz informācijas par trasta uzņēmumu. Līdzekļi uzņēmuma kapitalizēšanai, nodevu un izdevumu apmaksā bija jāveic juridiskai personai, kas atrodas Maiami. Tika sniegti trasta patieso labuma guvēju un dibinātāju personu apliecinoši dokumenti, kas acīmredzot bija īpaši augstas neto vērtības privātpersonas. Tomēr izrādījās, ka viņiem ir ārkārtīgi zems profils, nekur nav reģistrēta publiska informācija par viņu uzņēmējdarbību vai sabiedrisko darbību. Othello nevarēja atrast pierādījumus par viņu materiālo stāvokli. Tika noskaidrots uzņēmuma nosaukums (pārtikas piegādei Apvienotās Karalistes uzņēmumam) Latīņamerikā, taču, kaut arī uzņēmumam bija interneta vietne, nebija iespējams atrast sīkāku informāciju par to, kā iegādāties preces, vai kā atrast tirdzniecības aģenta kontaktinformāciju.

Othello & Co pieklājīgi atteicās no iespējamās

*Piezīme. Nosaukumi ir mainīti, lai saglabātu konfidencialitāti

Galvenie sarkanie karogi

Profesionāliem grāmatvežiem būtu jāzina par galvenajiem naudas atmazgāšanas riska sarkanajiem karodziņiem uzņēmuma dibināšanas procesā. Profesionāliem grāmatvežiem vajadzētu pajauties uz savu profesionālo vērtējumu un, ja nepieciešams, atteikties un / vai iesniegt ziņojumu par aizdomīgu darījumu. Sarkanie karogi ietver:

- Lūgums izveidot uzņēmuma struktūru, kurai nav skaidra komerciāla mērķa.
- Uzņēmumu ar sarežģītu īpašumtiesību struktūru veidošana vairākās jurisdikcijās bez komerciāla pamatojuma.
- Potenciālie klienti, kuri nelabprāt sniedz klienta izpētes informāciju, kas nepieciešama klienta identifikācijas procesā.
- Potenciāli klienti, kuri izvairās no informācijas par sava materiālā stāvokļa avotu.
- Potenciālie klienti, kas šķiet nevajadzīgi steidzās veidot struktūras, it īpaši vairākās jurisdikcijās.
- Potenciālie klienti, kuri vēlas iegādāties iepriekš dibinātu uzņēmumu ar bankas un / vai kredītvēsturi.

Kad atteikties

- Ja rodas šaubas par klienta izpētes procesā iesniegto dokumentu autentiskumu.
- Ja klients oficiālos dokumentos vēlas viltot direktora vai faktisko īpašnieku datus.
- Ja, izmeklējot materiālo stāvokļa avotu, rodas aizdomas, ka fondiem var būt noziedzīga izcelsme.
- Ja klienta fona pārbaudēs nav iespējams identificēt būtisko informāciju, kādu jūs varētu sagaidīt par šāda veida vai lieluma klientu (skat. Gadījumu izpēti), un netiek sniegts apmierinošs skaidrojums.

Aizdomīga darījuma ziņojuma iesniegšana

Ja jums rodas aizdomas, ka klients vai potenciālais klients ir izdarījis noziegumu ar ieņēmumiem, jums var būt pienākums ziņot par šīm aizdomām vietējam finanšu izlūkošanas dienestam.

- Aizdomīga darījuma ziņojums paziņo tiesībsardzības aģentūrām par jūsu aizdomām par naudas atmazgāšanu.
- Dažās valstīs profesionāliem grāmatvežiem ir likumīgs pienākums sniegt aizdomīgu darījumu ziņojumus.
- Aizdomīga darījuma ziņojums papildina tiesībsardzības iestāžu izlūkošanas ainu un var būt trūkstošais puzzles gabals nozieguma risināšanā.
- Dažās valstīs (piemēram, Lielbritānijā) aizdomīga darījuma ziņojumi var brīdināt iestādes par bažām par neaizsargātiem cilvēkiem, kuri ir pamatnozieguma, piemēram, cilvēku tirdzniecības, upuri.

PAPILDUS PALĪDZĪBA

Vispārīgus norādījumus par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu skatiet Finanšu darījumu darba grupas sadaļā *Guidance for a Risk-Based Approach for the Accountancy Profession*. Lai iegūtu detalizētu vietējo informāciju, tostarp piemērojamās normatīvās prasības, sazinieties ar savu profesionālo grāmatvedības organizāciju.

529 Fifth Avenue, New York 10017

www.ifac.org | +1 (212) 286-9344 | @ifac | company/ifac

www.icaew.com

@icaew | company/icaew

Šī *Naudas atmazgāšanas apkarošana: pamati 3. daļa: Uzņēmuma dibināšana*, kuru 2020. gada novembrī angļu valodā izdevusi International Federation of Accountants, tulkojumu latviešu valodā 2023. gada janvārī ir veikusi Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācija, un tas tiek izmantots ar IFAC atļauju. Visu IFAC publikāciju apstiprinātais teksts ir IFAC publicētais teksts angļu valodā. IFAC neuzņemas atbildību par tulkojuma precizitāti un pilnīgumu vai par darbībām, kas var rasties tā rezultātā.

Naudas atmazgāšanas apkarošana: pamati 3. daļa: Uzņēmuma dibināšana teksts angļu valodā © 2020 IFAC. Visas tiesības aizsargātas.

Naudas atmazgāšanas apkarošana: pamati 3. daļa: Uzņēmuma dibināšana teksts latviešu valodā © 2023 IFAC. Visas tiesības aizsargātas.

Oriģinālais nosaukums: Anti-Money Laundering, The Basics: Installment 3 – Company Formation

Sazinieties ar Permissions@ifac.org, lai saņemtu atļauju reproducēt, uzglabāt, pārsūtīt vai izmantot līdzīgā veidā šo dokumentu.